

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ ประกอบด้วยไปด้วยกลุ่มออมทรัพย์จำนวน 17 กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรของสมาชิกเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ชุมชนเมืองบุรีรัมย์

ลำดับที่	ชื่อกลุ่มออมทรัพย์	จำนวนสมาชิก
1	ชุมชนบุลำดวนใต้	198
2	ชุมชนต้นสัก	114
3	ชุมชนสะพานยาว	140
4	ชุมชนห้วยม่วง	159
5	ชุมชนวัดอิสานใต้	46
6	ชุมชนวัดอิสานเหนือ	42
7	ชุมชนตลาดสด	132
8	ชุมชนเทศบาล	41

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อกลุ่มออมทรัพย์	จำนวนสมาชิก
9	ชุมชนหลังศาล	119
10	ชุมชนโคกกลาง	75
11	ชุมชนหนองเรือ	167
12	ชุมชนประปาเก่า	32
13	ชุมชนหน้าสถานีรถไฟ	170
14	ชุมชนจุมเกิด	34
15	ชุมชนรวมพลัง	60
16	ชุมชนบุลำตวนเหนือ	153
17	ชุมชน ร.ช.ต.	50
	รวมทั้งสิ้น	1,732

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์ที่ได้รับการประเมินตามเกณฑ์ชี้วัดความเข้มแข็งที่ปรับปรุงจากเกณฑ์ชี้วัดของสำนักงานพัฒนาชุมชนเมืองในระดับ 3 ระดับคือ ระดับเข้มแข็ง ระดับปานกลาง ระดับอ่อนแอ จำนวนระดับละ 1 กลุ่ม โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากคณะกรรมการและสมาชิกของกลุ่มทั้ง 3 ระดับ คณะกรรมการและสมาชิกเลือกตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan ; . 1970 : 608-609) (อ้างถึงในยุทธพงษ์ กัยวรรณ. 2543 : 75) ประชากรทั้งหมด 470 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 332 คน ดังนี้

ตาราง 2 แสดงกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มออมทรัพย์ และจำนวนกลุ่มตัวอย่างของคณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ทั้ง 3 ระดับ

ลำดับที่	ชื่อกกลุ่มออมทรัพย์	ระดับความเข้มแข็ง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	บุลาชวนได้	เข้มแข็ง	198	131
2	ชุมชนตลาดสด	ปานกลาง	132	98
3	ชุมชนสะพานขาว	อ่อนแอ	140	103
รวมทั้งสิ้น			470	332

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นเกณฑ์ชี้วัดความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน ซึ่งได้พัฒนาจากเกณฑ์ชี้วัดความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนที่สำนักงานพัฒนาชุมชนเมือง และการเคหะแห่งชาติสร้างขึ้นเพื่อวัดระดับความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์ในระดับต่าง ๆ และแบบสอบถามประเภทการสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยผ่านการตรวจแก้โดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1. เกณฑ์ชี้วัดระดับความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน ประกอบด้วยเครื่องชี้วัดความเข้มแข็ง 5 ด้านได้แก่ ด้านการบริหารการเงิน การบริหารสินเชื่อ การบริหารทั่วไป ด้านสมาชิก และด้านกรรมการ โดยมีคะแนนเต็ม 83 คะแนน คิดเป็น 100 % และแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับอ่อนแอ	= 0 - 40 %
ระดับปานกลาง	= 41 - 70 %
ระดับเข้มแข็ง	= 71 - 100 %

1.1 ด้านการบริหารการเงิน (20 คะแนน)

1.1.1 มีเงินสดสำรอง (รวมถึงเงินฝากสถาบันการเงิน) เพียงพอโดยพิจารณาจากอัตราร้อยละของหนี้สินบนกองทุนเรือนหุ้น (4 คะแนน)

มีเงินสดสำรองมากกว่าร้อยละ 15 4

มีเงินสดสำรองมากกว่าร้อยละ 10 แต่ไม่เกินร้อยละ 15 3

มีเงินสดสำรองมากกว่าร้อยละ 5 แต่ไม่เกินร้อยละ 10	2
มีเงินสดสำรองไม่เกินร้อยละ 5	1
ไม่มีเงินสดสำรอง	0

1.1.2 มีกำไรเพียงพอ โดยพิจารณาจากอัตราร้อยละของหนี้สินบวกทุน

(4 คะแนน)

มีกำไรมากกว่าร้อยละ 15	4
มีกำไรมากกว่าร้อยละ 10 แต่ไม่เกินร้อยละ 15	3
มีกำไรมากกว่าร้อยละ 5 แต่ไม่เกินร้อยละ 10	2
มีกำไรไม่เกินร้อยละ 5	1
ไม่มีกำไร/ขาดทุน	0

1.1.3 มีทุนสำรองเพียงพอ โดยพิจารณาจากอัตราร้อยละของค่าหุ้น

(4 คะแนน)

มีทุนสำรองมากกว่าร้อยละ 30	4
มีทุนสำรองมากกว่าร้อยละ 20 แต่ไม่เกินร้อยละ 30	3
มีทุนสำรองมากกว่าร้อยละ 10 แต่ไม่เกินร้อยละ 20	2
มีทุนสำรองไม่เกินร้อยละ 10	1
ขาดทุนสะสม	0

1.1.4 สัดส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ โดยพิจารณาจากอัตราร้อยละของรายได้

(4 คะแนน)

มีค่าใช้จ่ายไม่เกินร้อยละ 85	4
มีค่าใช้จ่ายมากกว่าร้อยละ 85 แต่ไม่เกินร้อยละ 90	3
มีค่าใช้จ่ายมากกว่าร้อยละ 90 แต่ไม่เกินร้อยละ 95	2
มีค่าใช้จ่ายมากกว่าร้อยละ 95 แต่ไม่เกินร้อยละ 100	1
มีค่าใช้จ่ายมากกว่าร้อยละ 100	0

1.1.5 มีการจ่ายปันผลให้สมาชิก โดยพิจารณาจากอัตราร้อยละของค่าหุ้น

(4 คะแนน)

จ่ายปันผลได้มากกว่าร้อยละ 10	4
จ่ายปันผลได้มากกว่าร้อยละ 6 แต่ไม่เกินร้อยละ 10	3
จ่ายปันผลได้มากกว่าร้อยละ 2 แต่ไม่เกินร้อยละ 6	2

จ่ายปันผลได้ไม่เกินร้อยละ 2	1
จ่ายปันผลไม่ได้	0
1.2 ด้านการบริหารสินเชื่อ (23 คะแนน)	
1.2.1 องค์การสมาชิกชำระคืนเงินกู้แก่เครือข่ายเงินกู้โดยไม่มีผิดนัด โดยพิจารณาจากจำนวนครั้งที่ผิดนัด (4 คะแนน)	
ไม่มีผิดนัดชำระเงินกู้	4
ผิดนัดชำระเงินกู้ 1 ครั้ง แต่ไม่เกิน 2 ครั้ง	3
ผิดนัดชำระเงินกู้ 2 ครั้ง แต่ไม่เกิน 3 ครั้ง	2
ผิดนัดชำระเงินกู้ 3 ครั้ง แต่ไม่เกิน 4 ครั้ง	1
ผิดนัดชำระเงินกู้เกินกว่า 4 ครั้ง	0
1.2.2 สมาชิกชำระคืนเงินกู้กับองค์กรโดยไม่มีผิดนัด โดยพิจารณาจากอัตราร้อยละของสินเชื่อคงเหลือ (4 คะแนน)	
ไม่มีการผิดนัด	4
มีอัตราการผิดนัดไม่เกินร้อยละ 2	3
มีอัตราการผิดนัดเกินกว่าร้อยละ 2 แต่ไม่เกินร้อยละ 4	2
มีอัตราการผิดนัดเกินกว่าร้อยละ 4 แต่ไม่เกินร้อยละ 6	1
มีอัตราการผิดนัดเกินกว่าร้อยละ 6	0
1.2.3 ความสามารถในการหาแหล่งเงินกู้ขององค์กร โดยพิจารณาจากจำนวนโครงการที่ได้รับอนุมัติจากเครือข่าย แหล่งเงินทุน และสถาบันการเงิน อื่น ๆ (4 คะแนน)	
มากกว่า 5 โครงการ	4
จำนวน 5 โครงการ	3
จำนวน 4 โครงการ	2
จำนวน 3 โครงการ	1
จำนวน 2 โครงการ	0
1.2.4 ความหลากหลายของกิจกรรมการเงินกู้ (6 คะแนน)	
โดยพิจารณาจากสัดส่วนของกิจกรรม (โครงการเงินกู้เพื่อผลิต-แปรรูป จำหน่ายสินค้า-บริการ/ชำระหนี้ในระบบ/ใช้จ่ายดำรงชีวิตประจำวัน) (3 คะแนน)	
พิจารณาให้กู้ 4 กิจกรรม	3
พิจารณาให้กู้ 3 กิจกรรม	2

พิจารณาให้กู้ 2 กิจกรรม	1
พิจารณาให้กู้ 1 กิจกรรม	0
โดยพิจารณาจากคำร้อยละของกิจกรรม ต่อจำนวนเงินกู้ทั้งหมด	(3 คะแนน)
กู้เพื่อผลิต-แปรรูป/จำหน่ายสินค้า-บริการ	3
กู้เพื่อชำระหนี้ในระบบ	2
กู้เพื่อชำระค่าใช้จ่ายดำรงชีวิตประจำวัน	1
1.2.5 โครงสร้างการบริหารโครงการเงินกู้	(5 คะแนน)
โดยพิจารณาจากคณะกรรมการโครงการเงินกู้	(2 คะแนน)
คณะกรรมการโครงการละ 1 ชุด	2
คณะกรรมการ 1 ชุด ต่อทุกโครงการ	1
ไม่มีคณะกรรมการ	0
โดยพิจารณาจากโครงสร้างของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ต่อเดือน	(3 คะแนน)
อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าร้อยละ 1	3
อัตราดอกเบี้ยมากกว่าร้อยละ 1 แต่ไม่เกินร้อยละ 2	2
อัตราดอกเบี้ยมากกว่าร้อยละ 2 แต่ไม่เกินร้อยละ 3	1
อัตราดอกเบี้ยมากกว่าร้อยละ 3	0
1.3 ด้านการบริหารทั่วไป	(17 คะแนน)
1.3.1 ทำบัญชีเป็นปัจจุบัน	(4 คะแนน)
สามารถทำบัญชีเป็นปัจจุบันโดยไม่ต้องมีการช่วยเหลือ	4
สามารถทำบัญชีเป็นปัจจุบันโดยต้องมีการช่วยเหลือเล็กน้อย	3
สามารถทำบัญชีเป็นปัจจุบันโดยต้องมีการช่วยเหลือพอควร	2
สามารถทำบัญชีเป็นปัจจุบันโดยต้องมีการช่วยเหลือมาก	1
ไม่สามารถทำบัญชีให้เป็นปัจจุบันได้	0
1.3.2 ส่งรายงานสม่ำเสมอ	(4 คะแนน)
ส่งรายงานสม่ำเสมอ (ส่งทุกเดือน)	4
ส่งรายงานเกือบสม่ำเสมอ (อย่างน้อย 3 เดือน/ครั้ง)	3
ส่งรายงานบ้างไม่ส่งบ้าง (อย่างน้อย 6 เดือน/ครั้ง)	2
ส่งรายงานน้อยมาก (อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง)	1
ไม่ส่งรายงาน	0

1.3.3 จัดสวัสดิการแก่สมาชิก	(9 คะแนน)
โดยพิจารณาจากอัตราร้อยละของกำไรสุทธิที่จ่ายเงินปันผล	(3 คะแนน)
จ่ายปันผลสูงกว่าร้อยละ 10	3
จ่ายปันผลร้อยละ 5 แต่ไม่เกินร้อยละ 10	2
จ่ายปันผลต่ำกว่าร้อยละ 5	1
ไม่จ่ายเงินปันผล	0
โดยพิจารณาจากโครงการจัดสวัสดิการแก่สมาชิก	(4 คะแนน)
จัดสวัสดิการมากกว่า 4 โครงการ	4
จัดสวัสดิการ 3 โครงการ	3
จัดสวัสดิการ 2 โครงการ	2
จัดสวัสดิการ 1 โครงการ	1
ไม่จัดสวัสดิการแก่สมาชิก	0
โดยพิจารณาจากการเชื่อมโยงกิจกรรมอื่น ๆ	(2 คะแนน)
สมาชิกมีอาชีพเสริม	2
มีการฝึกอบรมอาชีพเสริม	1
ไม่มีการฝึกอบรมอาชีพเสริม	0
1.4 ด้านสมาชิก	(13 คะแนน)
1.4.1 มีการเพิ่มเงินออมต่อคนต่อปี โดยพิจารณาจากอัตราร้อยละของสมาชิกที่เพิ่มเงินออมสม่ำเสมอ	(3 คะแนน)
สมาชิกมากกว่าร้อยละ 90 เพิ่มเงินออมสม่ำเสมอ	3
สมาชิกมากกว่าร้อยละ 70 แต่ไม่เกินร้อยละ 90 เพิ่มเงินออม	2
สมาชิกมากกว่าร้อยละ 50 แต่ไม่เกินร้อยละ 70 เพิ่มเงินออม	1
สมาชิกไม่เกินร้อยละ 50 เพิ่มเงินออมสม่ำเสมอ	0
1.4.2 การเพิ่มจำนวนสมาชิก โดยพิจารณาจากอัตราร้อยละของจำนวนสมาชิกเริ่มก่อตั้งกับปัจจุบัน	(4 คะแนน)
มีสมาชิกเพิ่มมากกว่าร้อยละ 100	4
มีสมาชิกเพิ่มมากกว่าร้อยละ 80 แต่ไม่เกินร้อยละ 100	3
มีสมาชิกเพิ่มมากกว่าร้อยละ 60 แต่ไม่เกินร้อยละ 80	2
มีสมาชิกเพิ่มน้อยกว่าร้อยละ 60	1

	มีตมาชิกลดลง	0
กับปีปัจจุบัน	1.4.3 การเพิ่มขึ้นของเงินออม โดยพิจารณาจากยอดเงินออมของปีที่ก่อตั้ง	(3 คะแนน)
	เงินออมเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 90	3
	เงินออมเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 70 แต่ไม่เกินร้อยละ 90	2
	เงินออมเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 50 แต่ไม่เกินร้อยละ 70	1
	เงินออมเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 50	0
	1.4.4 การลดภาระหนี้สิน โดยพิจารณาจากภาระลดจำนวนภาระหนี้	(3 คะแนน)
	สมาชิกลดภาระหนี้สินจากภายนอกหมดทุกรายการ	3
	สมาชิกลดภาระหนี้สินนอกระบบ	2
	สมาชิกลดภาระหนี้สินได้เป็นบางส่วน	1
	สมาชิกมีหนี้สินมากขึ้น	0
1.5 ด้านกรรมการ	(10 คะแนน)	
1.5.1 มีความสุจริต โปร่งใสเปิดเผยข้อมูลในการทำงาน	(2 คะแนน)	
มีความสุจริต โปร่งใส เปิดเผยข้อมูลในการทำงาน	2	
ไม่สุจริต แต่ไม่มีระบบการเปิดเผยข้อมูลที่ต่อเนื่อง	1	
มีการนำเงินกลุ่มไปใช้ และไม่เปิดเผยข้อมูล	0	
1.5.2 ความสามัคคี และทำงานเป็นทีม	(7 คะแนน)	
มีความสามัคคี และสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นทีม	2	
มีการแยกกันทำงาน แต่ไม่ขัดแย้งกัน	1	
มีการแยกกันทำงาน และขัดแย้งกัน	0	
1.5.3 มีความตั้งใจและรับผิดชอบต่อการแก้ไขปัญหากลุ่ม (2 คะแนน)		
คณะกรรมการตั้งใจทำงาน และรับผิดชอบต่อการแก้ไขปัญหา	2	
คณะกรรมการตั้งใจทำงานบางส่วน และรับผิดชอบบางส่วน	1	
คณะกรรมการไม่ตั้งใจทำงาน และไม่รับผิดชอบต่อการแก้ไขปัญหา	0	
1.5.4 คณะกรรมการทำงานตามบทบาทหน้าที่	(2 คะแนน)	
คณะกรรมการทำงานตามโครงสร้างหน้าที่ที่กำหนด	2	
คณะกรรมการบางคนทำงานทุกอย่าง	1	

ประธานหรือกรรมการคนใดคนหนึ่งมีบทบาทคนเดียว	0
1.5.5 มีการประชุมสม่ำเสมอ และมีประสิทธิภาพ	(2 คะแนน)
มีการประชุมทุกเดือน คณะกรรมการ/สมาชิกครบองค์ประชุม	2
มีการประชุมแต่ไม่ค่อยสม่ำเสมอ	1
ไม่ค่อยมีการประชุม	0

จากตัวชี้วัดความเข้มแข็งดังกล่าวสามารถกำหนดเป็นสูตรวิเคราะห์ความเข้มแข็งขององค์กรเพื่อหาค่าคะแนนดังนี้

2. สูตรการวิเคราะห์ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน

2.1 สูตรการวิเคราะห์ด้านการบริหารการเงิน

2.1.1 เงินสดหมุนเวียน คือ เงินสดในมือ รวมกับเงินฝากธนาคาร หรือเงินฝากอื่น ๆ ที่มีระยะเวลา 1 ปี

$$\text{สูตร} = \frac{\text{เงินสดหมุนเวียน}}{\text{หนี้สิน} + \text{ทุน}} \times 100$$

2.1.2 กำไรเพียงพอ

$$\text{สูตร} = \frac{\text{รายได้} - \text{รายจ่าย}}{\text{หนี้สิน} + \text{ทุน}} \times 100$$

2.1.3 ทุนสำรองเพียงพอ

$$\text{สูตร} = \frac{\text{ทุนจัดสรรต่างๆไม่รวมทุนเรือนหุ้น}}{\text{ทุนเรือนหุ้น}} \times 100$$

2.1.4 สัดส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้

$$\text{สูตร} = \frac{\text{ค่าใช้จ่าย}}{\text{รายได้}} \times 100$$

2.1.5 การจ่ายเงินปันผลให้สมาชิก

$$\text{สูตร} = \frac{\text{เงินปันผลที่จัดสรรแล้ว}}{\text{ทุนเรือนหุ้น}} \times 100$$

2.2 สูตรการวิเคราะห์ด้านการบริหารสินเชื่อ

2.2.1 องค์การสมาชิกชำระคืนเงินกู้แก่เครือข่ายโดยไม่มีผิดนัด
สำรวจจากจำนวนครั้งที่ผิดนัด

2.2.2 สมาชิกชำระคืนเงินกู้กับองค์กรโดยไม่มีผิดนัด

$$\text{สูตร} = \frac{\text{จำนวนผู้กู้ที่ผิดนัด}}{\text{จำนวนผู้กู้ทั้งหมด}} \times 100$$

2.2.3 ความสามารถในการหาแหล่งเงินกู้ขององค์กร

พิจารณาจากจำนวนการได้รับอนุมัติเงินกู้

2.2.4 ความหลากหลายของโครงการเงินกู้

สำรวจจากจำนวนของกิจกรรมที่ให้กู้ n = ชื่อกิจกรรมเงินกู้

$$\text{สูตร} = n = (n1/n2/n3/n4/n5)$$

ค่าร้อยละสูงสุดของจำนวนเงินให้กู้ทั้งหมดของแต่ละกิจกรรม

$$\text{สูตร} = \frac{(n1, n2, n3, n4, n5)}{(n1 + n2 + n3 + n4 + n5)} \times 100$$

N = จำนวนเงินกู้แต่ละกิจกรรม

2.2.5 โครงสร้างการบริหารโครงการเงินทุน

สำรวจจากคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการและสำรวจจากอัตราดอกเบี้ย ต่อเดือน

2.3 สูตรการวิเคราะห์ด้านการบริหารทั่วไป

2.3.1 ทำบัญชีเป็นปัจจุบัน สำรวจจากการทำบัญชี ณ วันปัจจุบันในรอบระยะเวลา

เวลา 1 ปี

2.3.2 ส่งรายงานสม่ำเสมอ สำรวจจากการส่งรายงานในรอบระยะเวลา 1 ปี

2.3.3 จัดสวัสดิการแก่สมาชิก พิจารณาจากอัตราร้อยละของเงินปันผลต่อ

กำไรสุทธิที่จัด

$$\text{สูตร} = \frac{\text{เงินปันผล}}{\text{กำไรสุทธิ}} \times 100$$

2.3.4 พิจารณาจากจำนวนกิจกรรมที่จัดขึ้นในกลุ่มออมทรัพย์ และพิจารณา

จากเกิดการเชื่อมโยงกิจกรรมอื่น ๆ

2.4 สูตรการวิเคราะห์ด้านสมาชิก

2.4.1 มีการเพิ่มเงินออมต่อคนต่อปี

$$\text{สูตร} = \frac{\text{จำนวนคนที่เพิ่มเงินฝาก}}{\text{จำนวนสมาชิกกลุ่ม}} \times 100$$

2.4.2 การเพิ่มจำนวนสมาชิก

$$\text{สูตร} = \frac{\text{สมาชิกปลายปี} - \text{สมาชิกต้นปี}}{\text{สมาชิกต้นปี}} \times 100$$

2.4.3 การเพิ่มขึ้นของเงินออม

$$\text{สูตร} = \frac{n}{\text{จำนวนเงินเริ่มก่อตั้ง}} \times 100$$

$n =$ จำนวนเงินออมปัจจุบัน - จำนวนเงินก่อตั้ง

2.4.4 การลดภาระหนี้สิน สํารวจจากกลุ่มตัวอย่างผู้กู้เงินทั้งหมด

สูตร – จำนวนเงินกู้ก่อนเป็นสมาชิก เปรียบเทียบกับจำนวนเงินกู้ปัจจุบัน

2.5 สูตรการวิเคราะห์ด้านกรรมการ

วัดระดับความเข้มแข็งโดยการสอบถามจากเจ้าหน้าที่ผู้ส่งเสริมจัดตั้งกลุ่มและสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์

3. แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ เป็นแบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ทั้ง 3 ระดับที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งที่เป็นคณะกรรมการกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม โดยลักษณะข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ(Check List) จะมีคำถามให้เลือกตอบโดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ตัวอย่าง เพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชาย

หญิง

ส่วนที่ 2 แบ่งเป็นข้อคำถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นองค์กรชุมชนของกลุ่มออมทรัพย์ สําหรับให้คณะกรรมการ และสมาชิกกรอกข้อมูลลักษณะคำถามแบบปลายเปิด และคำถามแบบให้เลือกตอบแบบตรวจสอบรายการ โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ตัวอย่าง

1 ระยะเวลาในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์จนถึงปัจจุบัน.....ปี

2 กลุ่มออมทรัพย์มีระเบียบข้อบังคับเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่

มี

ไม่มี

การมีผลประโยชน์ร่วมขององค์กรชุมชน สําหรับให้คณะกรรมการและสมาชิกกรอกข้อมูลลักษณะคำถามแบบให้เลือกตอบแบบตรวจสอบรายการ โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ตัวอย่าง กลุ่มออมทรัพย์มีเงินปันผลเฉลี่ยคืนให้สมาชิกทุกปี

ใช่

ไม่ใช่

การมีอุดมการณ์ร่วมขององค์กรชุมชนสําหรับให้คณะกรรมการ และสมาชิกกรอกข้อมูลลักษณะคำถามแบบให้เลือกตอบแบบตรวจสอบรายการ โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่กำหนดให้ผู้ที่ตอบคำถามคือ คณะกรรมการของกลุ่มออมทรัพย์เท่านั้น เป็นการตอบคำถามเกี่ยวกับความเป็นประชาธิปไตย ความรับผิดชอบ ความมีมนุษยสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ความคิดสร้างสรรค์ การได้รับการฝึกอบรม ความโปร่งใสของคณะกรรมการ ความเสียสละของคณะกรรมการ มีให้เลือกตอบคือ ใช่ กับ ไม่ใช่

ส่วนที่ 4 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านสมาชิก ซึ่งเป็นข้อคำถามที่กำหนดให้ผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เป็นผู้ตอบเท่านั้น เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิก การมีวินัยของสมาชิก มีให้เลือกตอบแบบ ใช่ กับ ไม่ใช่

ส่วนที่ 5 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่กำหนดให้คณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เป็นผู้ตอบ เรื่องกระบวนการได้มาซึ่งคณะกรรมการ กระบวนการได้มาซึ่งระเบียบข้อบังคับ และการจัดเวทีถ่ายทอดความรู้สู่สมาชิกอย่างต่อเนื่อง มีให้เลือกตอบแบบ ใช่ กับ ไม่ใช่

ส่วนที่ 6 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุนจากภายนอก(ทุน/อบรม/ดูงาน/สรุปงาน/เที่ยว) ซึ่งเป็นข้อคำถามที่กำหนดให้คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เป็นผู้ตอบ มีให้เลือกตอบแบบ ใช่ กับ ไม่ใช่

การสร้างเครื่องมือ มีลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือนี้ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวคิด และโครงสร้าง
3. นำข้อมูลจากกรณีศึกษาไปปรับปรุง และสร้างแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์

3.1 เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

3.2 นำแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 261) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมี 3 ท่าน ดังนี้

3.2.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพัตรา รัตการศิลป์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 7 สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

3.2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์จำเริญ ชุ่มแก้ว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

3.2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์จำเริญ กุณแก้ว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

3.2.3 นายพิสิทธิ์ บุญมาก ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน
อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ไปถึงประธาน
เครือข่ายออมทรัพย์ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ ประธานกลุ่มออมทรัพย์ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ เพื่อขอความ
อนุเคราะห์ ในการสัมภาษณ์คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เครือข่ายออมทรัพย์ชุมชน
เมืองจังหวัดบุรีรัมย์

2. ผู้วิจัยนำเกณฑ์วัดความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน ไปเก็บข้อมูลกลุ่มออมทรัพย์
ด้วยตนเอง เพื่อวัดระดับความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เครือข่ายออมทรัพย์ชุมชนเมืองบุรีรัมย์
ทั้ง 17 กลุ่มออมทรัพย์

3. ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยผู้วิจัย ประธานกลุ่มออมทรัพย์ชุมชน
ตลาดสด กลุ่มออมทรัพย์ชุมชนสะพานยาว และกลุ่มออมทรัพย์ชุมชนบุลำดวนเหนือ ในการช่วย
เก็บข้อมูลแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. จากเกณฑ์วัดความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนเมือง

1.1 ตรวจสอบความครบถ้วน ถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลของแต่ละกลุ่ม

1.2 คำนวณหาค่าคะแนน โดยแทนค่าข้อมูลลงในสูตรหาค่าความเข้มแข็งในแต่ละ
ด้านของ แต่ละกลุ่มออมทรัพย์จนครบทุกข้อ

1.3 นำค่าคะแนนที่ได้ไปจัดแบ่งกลุ่มเพื่อจำแนกกลุ่มตามระดับความเข้มแข็ง

ระดับเข้มแข็ง ระดับปานกลาง ระดับอ่อนแอ

2. แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วดำเนินการ
การดังนี้

2.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

2.2 ลงรหัสแบบสอบถามแต่ละฉบับ

2.3 ให้ค่าคะแนนแต่ละข้อและแต่ละปัจจัย

2.3.1 ปัจจัยความเป็นองค์กร ถ้าตอบ มีหรือใช่ ได้ 1 คะแนน ถ้าตอบ ไม่มีหรือไม่ใช่ ได้ 0 คะแนน

2.3.2 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ถ้าตอบ ใช่ ได้ 1 คะแนน ถ้าตอบไม่ใช่ ได้ 0 คะแนน ยกเว้น ข้อ 18.4 ข้อ 18.5 ข้อ 20.4 ข้อ 20.5 และข้อ 21.4 ถ้าตอบว่าใช่ ได้ 0 คะแนน ถ้าตอบว่าไม่ใช่ ได้ 1 คะแนน

2.3.4 ปัจจัยด้านสมาชิก ถ้าตอบว่าใช่ ได้ 1 คะแนน ถ้าตอบว่าไม่ใช่ ได้ 0 คะแนน

2.3.5 ปัจจัยด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ถ้าตอบว่าใช่ ได้ 1 คะแนน ถ้าตอบว่าไม่ใช่ ได้ 0 คะแนน

2.3.6 ปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุนจากภายนอกถ้าตอบว่าใช่ ได้ 1คะแนน ถ้าตอบว่าไม่ใช่ ได้ 0 คะแนน

2.4 บันทึกข้อมูลลงแผ่นบันทึกข้อมูล

3. นำข้อมูลไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2542 : 116-274 ; โกวิท :เชื่อมกลาง, 2544 : 1-50 ; ชัชวาล เวียงประพันธ์, 2542 : 1-287 และศิริชัย กาญจนวาสิและคนอื่น ๆ, 2540 : 36-73)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามประกอบการสัมมนาที่ได้มาวิเคราะห์ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ปัจจัยความเป็นองค์กรชุมชน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านสมาชิก ปัจจัยด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุนจากภายนอก(ทุน/อบรม/ดูงาน/สรุปบทเรียน) วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ(Percentage)

1.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เครือข่ายออมทรัพย์ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ ที่มีระดับความเข้มแข็งที่ต่างกัน ระหว่างระดับเข้มแข็ง ระดับปานกลาง ระดับอ่อนแอ โดยให้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

(One-way ANOVA) กำหนด ค่าสถิติที่มีระดับนัยสำคัญที่ .05 การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มชมรมทรัพย์เครือข่ายชมรมทรัพย์ ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ที่ระดับความเข้มแข็งต่างกัน เมื่อพบความแตกต่างจะเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University